

[Karen Højte Jensen]

Vi finder, at de tilbud, der skal gives unge arbejdsløse må koordineres og nøje afstemmes efter det normale arbejdsmarked og uddannelsessystem. Vi vender os imod en politik, der indeholder økonomiske overbud fra det offentlige i forhold til de tilbud, der gives på det private arbejdsmarked og i det ordinære uddannelsessystem.

Vi vil se med megen skepsis på arbejdet i udvalget, men går naturligvis ind for at opklare nogle problemer.

Lawaetz (FP):

Socialdemokratiets ordfører, hr. Erenbjerg, kom naturligvis uhyre let og elegant over det, og det er der ikke noget at sige til, det må være os andre, der skal få øje på de kritisable punkter. Jeg synes, man her bevæger sig ind på et meget farligt område. For hvad er det, man er i færd med? Man er – det er godt nok et forsøg – i færd med at spænde et sikkerhedsnet ud under alle under 25 år. Og hvad betyder det egentlig? Det betyder vel nok, at man tager initiativet fra denne aldersgruppe, man tvinger dem ikke til selv at gå aktivt ind i en kamp for at få noget at bestille. Det vil sådan set sige, oversat på en anden måde, at man sikrer folk – ideen stammer fra fru Ritt Bjerregaard som undervisningsminister – fra de er 25, til man kan sætte dem på efterløn som 60-årige, eller, som jeg også i og for sig har lyst til at udtrykke det, at det vel er socialdemokratiets tankegang, at man skal sikre og påvirke menneskene, fra de kommer i vuggestue, til de kan gå på efterløn.

Det er ikke helt vores idé. Kan man få dem ind i erhvervslivet, anser vi det for noget positivt, men de anstrengelser, man dér har gjort med forskellige tilskud, har jo ikke givet det resultat, man havde forventet. Der er også afskrækkende eksempler. Sidste år var der en entreprenør på Amager – det må hr. Erenbjerg godt høre – der skulle anlægge cykelstier ude på Amager, hvortil han skulle bruge 26 mand. Dem søgte han, og der kom 34 tilbud, hvoraf de 20 tog imod stillingen. Efter 8 dage var der 12 tilbage, efter 14 dage var der 8 tilbage, og efter 3 uger var der 4 tilbage. De havde ikke interesse i det mere, og så måtte manden opgive ævred. Det vil sige, at det mislykkedes at få dem ind på det private arbejdsmarked. Man har også læst

uhyggelige ting om forsømmelse blandt de unge – helt op til 50 pct.

En ting, som normalt ikke interesserer socialdemokratiet så meget, er, hvad det koster. Hr. Erenbjerg nævnte nogle tal, der står i dette forslag, men skal det hele med, skal vi lægge statstilskud, amtsstilskud og kommunaltilskud sammen. En løselig udregning af, hvad den lov kommer til at koste samfundet, er ikke de småtal, der står i lovforslaget, men noget, der nærmer sig 3 mia kr., dvs. 1½ mia pr. forsøgsamt. Så kan vi jo gange det med det antal amter, vi har i Danmark. Vi kan også se det fra en helt anden synsvinkel, nemlig at en arbejdsløs i og for sig er statsansat på en vis form for løn, som kaldes arbejdsløshedsunderstøttelse. Går vi ind på den tankegang, kommer vi ind på § 75 i grundloven, hvorefter man har pligt til at skaffe folk arbejde, men det er jo også ensbetydende med, at de skal stå til rådighed til enhver tid.

Beskæftigelsesarbejderne giver én det indtryk, at man med lys og lygte leder efter et eller andet, som man kan lade de unge udføre. På en forespørgsel til arbejdsministeren for ca. 1 år siden kom man ind på det problem og talte om lønniveauet. Arbejdsministerens svar var da – hr. Erenbjerg vil måske uddybe det – at de skulle have den på området gældende løn. Så er vi faktisk inde ved sagens kerne, som man ikke har lyst til at snakke om, nemlig, at garantilønnen i dag er 35 kr. 75 øre, og at – noget, som folk ikke tænker på – der dertil skal lægges alle vores sociale tillæg, som i dag udgør 25,83 pct., hvilket betyder, at et sådant ungt menneske skal lønnes med 45 kr. i timen. Dér er vi inde ved sandheden, roden til hele miseren, som man ikke har lyst til at tale om. Den er, at en 18-årig, som man i dag har tvunget til at gå i skole, mindst til han er 17 år, kun har ét år til at blive voksen i og gå ud på arbejdsmarkedet, medens man i gamle dage – gamle dage ved jeg ikke, hvad er, men dengang man gik i skole til 7. klasse – havde fire år til at blive voksen i. I dag siger man, at de unge skal blive voksne på ét eller to år og kunne tjene 45 kr. i timen. Det er i virkeligheden ondets rod, men den har man ikke lyst til at tale om, og den har man slet ikke taget op i denne debat.

Alt dette her er set med mine øjne en form for kunstig beskæftigelse, en leden efter arbejde. Det er moralsk vældig tiltalende, for